

Bergslagsleden

ETAPP

14

Svartå herrgård – Ramundeboda 19 km

Etappmål Svartå Herrgård

Svartå herrgård är beläget intill korsningen av länsvägarna 204 och 205. I dagsläget erbjuds här inge service. Parkering i anslutning till herrgården. För den som söker övernattnig eller annan service hänvisas till Åbytorp cirka 1 km söder om herrgården. Se vidare www.abytorp.com Vägvisning finns från leden.

Etappmål Ramundeboda

Ramundeboda ligger intill E 20, fyra kilometer söder om Laxå. Badmöjlighet finns i Borasjön. Parkering. Intressant och restaurerad klosteruin. Möjlighet till övernattnig i anslutning till Ramundeboda sockenstuga under vandrarsäsongen. Dagens lunch, kaffeservering, våfflor och hembakat bröd. Färskvatten intill serveringen. Information: info@sockenstugan.se eller www.cafesockenstugan.se, tel 076-110 76 33.

Rastplats Bäckelid

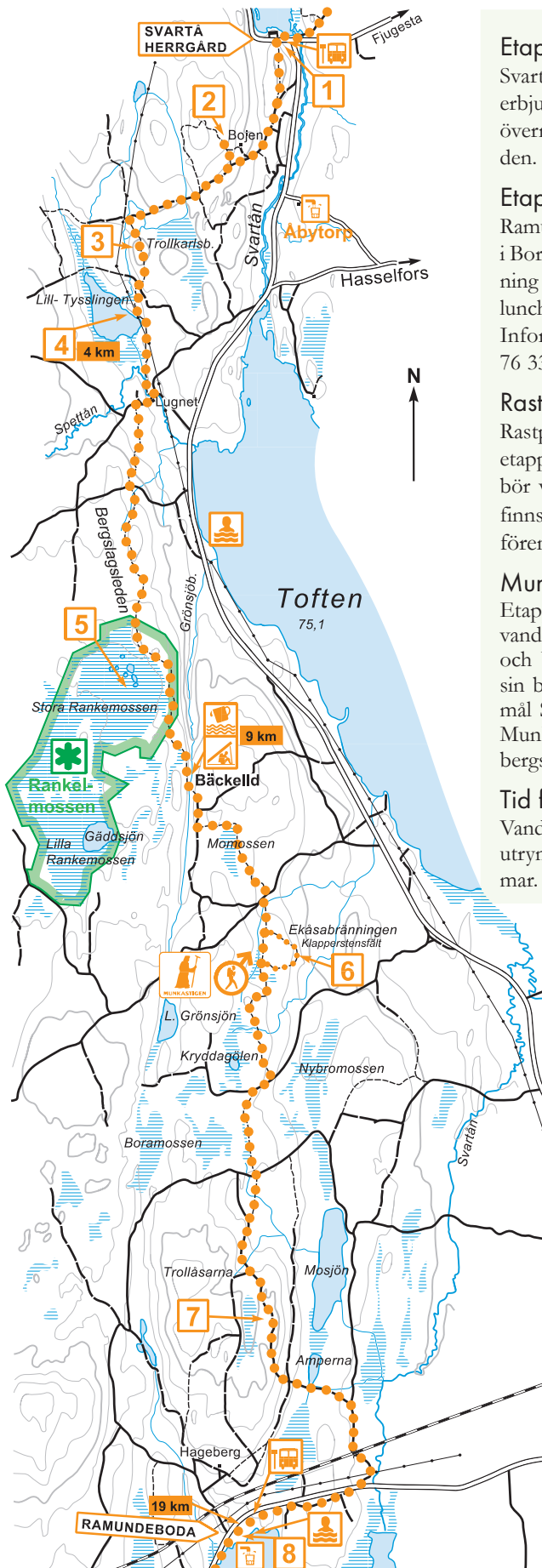
Rastplats med vindskydd, eldstad och toalett finns vid Bäckelid ungefär mitt på etappen. Dricksvatten finns i en kalkälla intill rastplatsen. För att vara riktigt säker bör vattnet kokas innan det används för matlagning. Strax norr om vindskyddet finns en kolarkoja som skötsel föreningen har byggt. För att underlätta för skötsel föreningen vädjar vi till dig att ta med dina egna sopor när du lämnar rastplatsen.

Munkastigen

Ettapp 14 följer Munkastigen. Denna vandring vill befästa minnet av den vandringväg som munkarna vid Ramundeboda använde, när de via Olshammar och Vättern färdades till andra kloster i mer bebodda trakter. Munkastigen har sin början vid nunneklostret i Riseberga, Östernärke. Via Bergslagsledens etappmål Svartå Herrgård går den söderut mot Olshammar vid Vätterns strand. Hela Munkastigen är 96 km och uppdelat på 5 etapper. Mer om Munkastigen på www.bergslagsleden.se

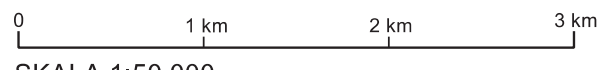
Tid för vandring

Vandringstiden är baserad på en genomsnittstid av cirka 2,5 km/timme. Då finns utrymme för rast och vila. Ettapp 14 Svartå herrgård – Ramundeboda cirka 8 timmar.

TECKENFÖRKLARING

- Bergslagsleden
- Återvändsled
- Annan fast markerad led
- Gräns för skjutfält
- ➔ LEKEN ➔ Etappmål
- 10 km Avstånd från Suttarboda
- ☀ Rastplats med vindskydd
- 🚻 Färskvatten

Laxå

The of Sweden®
www.bergslagsleden.se

Sevärdheter i anslutning till leden

1. Svartå gamla bruk

Vid utloppet ur sjön Lill-Björken låg nedre bruket i Svartå vilket drevs från mitten av 1600-talet till mitten av 1800-talet, då verksamheten flyttades till övre bruket vid nuvarande Svartå samhälle.

Kvarvarande byggnader vid fallen är kvarn och kraftstation som drivits efter bruksepoken. Av övriga byggnader märks Svartå Herrgård, där huvudbyggnaden i sten är från 1780-talet, medan flyglarna av reverterat trä är något äldre. Herrgården inrymmer nu restaurang, hotell och konferensanläggning.

2. Bojegruvan

En dryg kilometer söder om Svartå finns en 400 m lång återvändsled som går fram till ett område med flera gruvhål och varphögar.

Bojegruvan (Boijgruvan) och Kärrgruvan, 1 km söderut, har båda tillhört Guldsmedsboda järngruvfält som bearbetades från 1660-talet av Tivedens store brukspatron Anton von Boij. Senare var gruvintressena knutna till Svartå bruk och hyttorna i Mullhyttan och Dormen.

På 1830-talet byggdes en konstgång från Åråsa bro till Kärrgruvan för att driva pumparna i den 138 meter djupa gruvan. Brytningen inom Guldsmedsboda gruvfält lades ned på 1850-talet.

3. Trollkarlsberget

Två kilometer söder om Bojen går leden genom vidsträckt ungskogar upp över Trollkarlsberget. Ungskogarna har kommit upp på de stora kalhyggen som blev resultatet av en tromb som drog fram över trakten i slutet av 1950-talet.

4. Lill-Trysslingen

En kort återvändsled går från leden ned till ett fågeltorn vid stranden av sjön Lill-Trysslingen. Sjön hör inte till länets viktigare fågelsjöar, men har i förhållande till sin

storlek och sitt läge i skogen en förvånande rik fågelfauna. Här kan man bl a se sothöna, knipa, kricka, knölsvan och kanadagås.

Söder om sjön följer leden bäcken från sjön. De små vattendragen i detta område är omtyckta av bäver, som också funnits här sedan lång tid tillbaka. Man kan från leden se mängder av bäverfällad träd och rester av bäverns dammbyggnader.

5. Stora Rankemossen

Några kilometer söder om Lugnet går leden mellan naturreservatet Stora Rankemossen och den förkastning som i väster avgränsar sjön Toften.

Mossen och dess närmaste omgivning är helt opåverkade av dikningar och modernt skogsbruk och är en av länets mest skyddsvärda mossar.

Rankemossen är en typisk högmossa, vilket märks när man på leden passerar i sluttningen långt under mossen. Från några av de högsta berghällarna längs leden har man en god utsikt över mossen och dess många gölar.

6. Ekåsabränningen

Tre kilometer söder om rastplatsen finns en 800 meter lång sidoslinga som leder genom klapperstensfält till Ekåsabränningen och sedan åter ut på leden.

Klapperstensfälten är de mäktigaste i länet söder om Kilsbergen. De ligger i en östsluttning 125-130 meter över havet. Fälten ligger 40 meter under högsta kustlinjen och har bildats av bränningarna vid stranden av det förstadium till Östersjön som kallas Yoldiahavet.

Havsvågorna har spolat bort allt finkornigt material ur moränen och endast lämnat stenar och block kvar i bränningszonen.

7. Trollåsarna

Någon kilometer före etappmålet Ramundeboda går leden på en mindre skogsväg upp

över det höjdparti som kallas Trollåsarna.

8. Ramundeboda

Vid Borasjöns norra strand, på gränsen mellan Närke och Västergötland, grundlades på 1400-talet Ramundeboda, eller som det också kallades, S:t Antonii kloster på Tiveden.

Tivedsbrödernas främsta uppgift var att härbärgera resande och ge dem andlig och lekamlig spis. Reformationen medförde att klostret stängdes 1529. Klostret efterträddes på platsen av Bodarne krog som drevs ända fram till 1860-talet.

På platsen för det forna klostret finns idag endast grundrester och ett källarvalv kvar. På kyrkogården från 1860-talet ligger brukspatron Anton von Boij begravd. I den timrade sockenstugan därintill finns en kafeservering.

Viktigt att veta

- Gör upp eld bara på de iordningställda eldplatserna.
- Förvissa dig alltid om att elden är släckt innan du går vidare!
- Avstå helt från att göra upp eld under sommarens torrperioder då brandfaran är stor.
- Bryt inte grenar och ris av levande träd.
- Du får tälta efter leden, men gör det helst intill rastplatserna och inte mer än en natt på samma plats.
- Gå inte vid sidan av leden där den går nära bebyggelse, genom odlade marker eller över skogsplanteringar.
- Skräpa inte ned i naturen.
- Om Du har hund med, tänk på att du alltid måste hålla den kopplad i skog och mark tiden 1/3–20/8.
- För att undvika att störa den allmänna älgjakten bör du inte använda leden under den mest intensiva veckan i mitten av oktober.

Fakta om Bergslagsleden

Bergslagsleden är en 28 mil lång vandringsled genom hela Örebro län. Den är uppdelad i 17 etapper. Region Örebro län är huvudman för leden. Bergslagsleden markeras med orange färg på träd eller stolpar. Vid vägskäl och stigförgreningar används hänvisningspil-lar med Bergslagsledens symbol.

Bussförbindelser

Svartå herrgård kan nå vardagar med reguljär busstrafik. Ramundeboda trafikeras dagligen med buss efter sträckan Laxå-Finnerödja. För bussförbindelser i övrigt se

www.lanstrafiken.se. Under "sök resa" och "detaljerad resa" finns alla hållplatser angivna. Trafikupplysningen 0771-22 40 00.

För mer information

Degerfors turistbyrå 0586-483 93 www.degerfors.se
Laxå turistbyrå 0584-109 20, www.laxa.se.
Askersundsturistbyrå, 0583-810 88, www.askersund.se.
Information naturreservat:
www.lansstyrelsen.se/orebro/naturreservat

Friluftslivets webbsida

På www.bergslagsleden.se finner du all information du behöver inför din vandring på leden. Boende, transporter, utrustning, etappblad, aktiviteter och sevärdheter. På webben finner du även en interaktiv webbkarta.

På www.regionorebrolan.se/turism-friluftsliv hittar du samlad information om friluftslivet i Örebroregionen. Här finns att läsa om Bergslagsleden, kanotleder, friluftsgårdar m.m.